Συναξάριον.
Τῇ ΙΣΤ΄ τοῦ αὐτοῦ Μηνός, Μνήμη τοῦ Ὁσίου Ἀμφιλοχίου τοῦ ἐν Πάτμῳ.

Ἤστραψε λαμπρῷ φωτὶ ἱερωσύνης,
Ὅσιος Θεοῦ ἐν ῥήμασι καὶ ἔργοις.
Ἕκτῃ καὶ δεκάτῃ, ἤρθη πνεύματι, Ἀμφιλόχιος ἄνω.

Οὗτος ἐγεννήθη ἐν τῇ νήσῳ τῆς Πάτμου ἐν ἔτει 1889, ὑπ’ εὐσεβῶν γονέων, Ἐμμανουὴλ καὶ Εἰρήνης, τούπίκλην Μακρῆς, τραφεὶς ἐκ βρέφους τῆς πίστεως καὶ εὐσεβείας τῷ γάλακτι. Σχολάζων παιδιόθεν ἐν ναοῖς καὶ ταῖς ἱεραῖς Γραφαῖς ἐντρυφῶν, τῷ θείῳ δ’ ἔρωτι τρωθείς, ἠκολούθησε τὸν Νυμφίον Χριστὸν καὶ ἐν ἔτει 1906 ἐγένετο δόκιμος μοναχὸς ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς νήσου, λαβὼν τοὔνομα Ἀμφιλόχιος, τὸ δὲ ἔτος 1911 ἦλθεν εἰς Ἅγιον Ὄρος, καὶ μετὰ διετίαν, ἀρνηθεὶς τὴν χειροτονίαν, ἐπισκέφθη προσκυνηματικῶς τὴν Ἀλεξάνδρεια τῆς Αἰγύπτου, τὸ Ὄρος Σινᾶ καὶ τὰ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ καὶ Ἱεροσολύμοις πανάγια προσκυνήματα.

Ὅταν ἐπέστρεψε, ἡ Μονὴ αὐτοῦ τὸν ἐξόρισεν εἰς τὸ Κάθισμα τοῦ Ἀπολλώ. Τὸν ἴδιον χρόνον ἐκάρη μεγαλόσχημος μοναχός, τηρῶν τὰς αὐστηρὰς Κολλυβαδικὰς παραδόσεις. Ἐπεσκέφθη τὸ 194 τὴν Ὕδραν καὶ τὴν Αἴγιναν, γνωρίσας τὸν Ἅγιον Νεκτάριον καὶ πολλοὺς ἄλλους σοφοὺς Πατέρας, ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ Σμύρνῃ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐβίου ἀεὶ ἀσκητικῶς, ὡς εἷς ἁπλοῦς ἱερομόναχος, καὶ δὴ μαθητὴς ἐν τῇ ὑπακοῇ, κηρύττων καὶ νουθετῶν τὸν

λαὸν ἐμμένειν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν καὶ ἐτέλει ἐνσυνειδήτως μετὰ φόβου Θεοῦ τὰ ἱερὰ μυστήρια, ἰδίως δὲ τὴν ἐξομολόγησιν.

Ἵδρυσε τὴν γυναικείαν Μονὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐν τῇ Πάτμῳ, ἁγιογράφησε τὸ παρεκκλήσιον τῆς Ἁγίας Ἄννης καὶ ὡς ἀδελφὸς τῆς Μονῆς τοῦ Θεολόγου, ἐφημέρευσεν ἐπὶ πλείστοις ἔτεσιν εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Ἀποκαλύψεως. Ἐν τῇ Πάτμῳ ὡσαύτης ἀνήγειρε τὸ Κάθισμα Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος, εἰς τὴν θέσιν τοῦ Κουβαριοῦ παρὰ τὸ ἐρημικὸν καὶ ἄγονον μέρος τοῦ ὄρους τοῦ Κύνωπος. Περιόδευσε πολλάκις τὰς πλησιοχώρους νήσους τῆς Σάμου, Λέρου καὶ Ῥόδου, ἐπιστηρίζων καὶ τρέφων τοὺς Χριστιανοὺς ὑλικῶς καὶ πνευματικῶς.

Ἐν ἔτει 1935ῳ ἐξελέγη Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Θεολόγου, ἀλλ’ ἐπειδὴ ἐθεωρήθη ὕποπτος ἐθνικῆς δράσεως τὴν περίοδον τῆς Ἰταλικῆς Κατοχῆς τῶν Δωδεκανήσων, ἐξορίσθη εἰθς τὴν Ἑλλάδα, ἣν διόδευσε ἀπ’ Ἀθηνῶν ἕως Ἰωαννίνων καὶ Θεσσαλονίκης, ἀλλὰ καὶ ἀπ’ Αἰγίνης μέχρι Κρήτης, στηρίζων τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἔτος 1951, ἐν Αἰγίνῃ ἔπηξε τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ. Τὴν δεκαετίαν τοῦ 1960, πολλαὶ μαθήτριαι ἐκ τῶν κύκλων τῆς Ἁγίας Γραφῆς τοῦ Γέροντας ἐστελέχωσαν τὴν Μονὴν Παναγίας Ἐλεούσης καὶ τὴν Μονὴν Ἀναλήψεως Καλύμνου, καθὼς καὶ τὴν Μονὴ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Ἰκαρίας. Ὁ Γέρων ἵδρυσε πλεῖστα φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα εἰς τὰ Χανία, τὴν Ῥόδον καὶ τὴν Πάτμον.

Αἱ πολύμοχθοι σωματικαὶ δυνάμεις αὐτοῦ ἤρξαντο ἀτονεῖν καὶ προγνοὺς τὸ ὁσιακὸν τέλος του, προετοιμάσθη καταλλήλως, εἰπών, ὅτι ἰέλει τελέσαι τὸ Πάσχα εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ. Τὴν Πέμπτην ἡμέραν τῆς 6ης Ἑβδομάδος τῶν Νηστειῶν, ἤτοι τῇ 16ῃ Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1970, παρέδωσε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ταφεὶς εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Πάτμου.